

คติธรรมและแนวคิด ของ สมเด็จพระยาคำรงราชานุภาพ

บ้านเป็นที่ให้ความร่มเย็นเป็นสุขแก่ชีวิต คนเราต้องใช้ชีวิตอยู่ในบ้านมากกว่าแห่งอื่น ๆ ดังนั้นเราจึงควรจะสามารถเอาใจใส่ดูแลบ้าน เพิ่มพูนความเป็นสิริมงคลให้บังเกิดเป็นนิจได้ บ้านและครอบครัวนั้น ๆ ก็จะต้องถึงความสุขความเจริญ อันเป็นที่พึงปรารถนาของคนเรา คนดีจะทำเพื่อประโยชน์ให้กับผู้อื่นตลอดจนชาติบ้านเมืองของตนได้ ต้องมีความสามารถจัดการบ้านเรือนของตัวเองให้เรียบร้อยได้เสียก่อนไม่รักเป็นวังหนู

หากเรียกผู้ใดมาสั่งงานจะให้ไปรับตำแหน่งใหม่ ผู้นั้นตอบว่า "ได้" โดยเร็ว และย้ายโหม่งก็ทำได้ ย้ายนี้ก็ง่าย ละก็ เตรียมหาคนใหม่ไว้ได้แต่ หากคนใดทักใจซักถามที่ถ่วงแลเห็นความยากลำบากเราก็นอนคาหับได้

เอกลักษณ์ของคนไทย คือ ความกตัญญูกตเวทิตาคุณ ความนอบน้อมถ่อมตน การให้อภัยซึ่งกันและกัน และความขยันหมั่นศึกษา ทำได้เช่นนี้ ความเป็นสิริมงคลจะเกิดขึ้นกับคนและครอบครัวอยู่เป็นนิจ

อำนาจวาสนาเป็นสิ่งที่มอบให้แก่กันไม่ได้ หากแต่จะต้องสร้างขึ้นโดยตนเองเท่านั้น อำนาจจะได้มากก็ด้วยความขยันขันแข็ง หมั่นชวนชวาทวิชาความรู้ มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความเมตตากรุณา

จงมองชาติบ้านเมืองให้เป็นสิ่งมีชีวิต ต้องช่วยพิทักษ์รักษา คุ้มชูและเสริมเกียรติยศ อย่ามองอะไรเพียงผ่านไปที เพราะแผ่นดินนี้จะต้องดำรงอยู่ยาวไกลอีกหลายช่วงคนจากเราไป

